

**Zadanie 105.** Zbadać stabilność rozwiązania zerowego na prostej rozwiązując układ:

a)  $y' = y$ ,   b)  $y' = -y$ ,   c)  $y' = 0$ ,   d)  $y' = y^2$ ,   e)  $y' = -y^2$ ,   f)  $y' = y^3$ .

**Zadanie 106.** Ustal czy rozwiązania stacjonarne  $x(t) \equiv 0$  i  $x(t) \equiv 1$  równania  $x' = x(1-x)$  są stabilne czy niestabilne w sensie Lapunowa. Zrób to zadanie na dwa sposoby: bezpośredni, badając rozwiązania, oraz konstruując funkcję Lapunowa (tylko w przypadku stabilności, por. Z. 112).

**Zadanie 107.** Podobne polecenie dla rozwiązań  $x(t) \equiv 0$  i  $x(t) \equiv 1$  równania  $x' = -x(1-x)$ .

**Zadanie 108.** Rozważamy równanie różniczkowe  $x' = x^2$ . Udowodnij, że wszystkie rozwiązania z warunkiem początkowym  $x(0) \geq 0$  są niestabilne, natomiast rozwiązania z warunkiem początkowym  $x(0) < 0$  są stabilne w sensie Lapunowa.

**Zadanie 109.** Zbadać stabilność rozwiązania  $x = y = 0$  układów:

a)  $x' = -y$ ,  $y' = 2x^3$ ;   b)  $x' = y$ ,  $y' = \sin x$ ;   c)  $x' = y$ ,  $y' = \operatorname{tg} x$ .

**Zadanie 110.** Zbadać punkty stacjonarne układu  $x' = xy + 12$ ,  $y' = x^2 + y^2 - 25$  i określić ich stabilność.

**Zadanie 111.** Udowodnij, że stabilność rozwiązań dowolnego rozwiązania  $\bar{x}(t)$  równania niejednorodnego  $\bar{x}' = A\bar{x} + \bar{f}(t)$  jest równoważna stabilności rozwiązania stacjonarnego  $\bar{x} \equiv 0$  równania jednorodnego  $\bar{x}' = A\bar{x}$ .

**Zadanie 112.** Podać przykład układu równań, do którego można zastosować Twierdzenia Lapunowa o niestabilności:

Niech dana będzie funkcja  $V(x)$  klasy  $C^1$  w pewnym zbiorze  $Q$ , będącym otoczeniem początku układu współrzędnych. Jeżeli funkcja  $V(x)$  spełnia warunki:

- i)  $V(0) = 0$ ,
- ii) dla każdego  $\varepsilon > 0$  istnieje  $x$ , taki że  $|x| < \varepsilon$  i  $V(x) > 0$ ,
- iii)  $\nabla V \cdot f > 0$  dla  $x \in Q \setminus \{0\}$ ,

to rozwiązanie zerowe równania autonomicznego  $x' = f(x)$  nie jest stabilne w sensie Lapunowa.

Uwaga. W przypadku stabilności ii) zastępujemy dodatniością, a w iii) zmieniamy znak.

**Zadanie 113.** Udowodnić, że rozwiązanie równania  $x' = a(t)x$ , gdzie  $a(t)$  jest funkcją ciągłą, jest stabilne w sensie Lapunowa wtedy i tylko wtedy, gdy  $\limsup_{t \rightarrow +\infty} \int_0^t a(s) ds < +\infty$ .

**Zadanie 114.** Zbadać stabilność lub brak stabilności rozwiązania zerowego układów równań:

- a)  $x' = x^3 - y$ ,  $y' = x + y^3$ ;
- b)  $x' = y - x + xy$ ,  $y' = x - y - x^2 - y^3$ ;
- c)  $x' = 2y^3 - x^5$ ,  $y' = -x - y^3 + y^5$ .

**Zadanie 115.** Załóżmy, że przynajmniej jedna wartość własna operatora liniowego  $A$  na  $\mathbb{R}^n$  ma ściśle dodatnią część rzeczywistą. Pokazać, że dla dowolnego  $\varepsilon > 0$  istnieje rozwiązanie równania  $\dot{x} = Ax$  takie, że  $\|x(0)\| < \varepsilon$  oraz  $\lim_{t \rightarrow \infty} \|x(t)\| = \infty$ .

**Zadanie 116.** Znaleźć warunek konieczny i dostateczny na stabilność rozwiązania zerowego układu dwóch równań liniowych jednorodnych o stałych współczynnikach.

**Zadanie 117.** Dany jest układ równań  $x'' = f(x)$  z niewiadomą  $x = (x_1, \dots, x_n)$ , gdzie  $f(x) = -\nabla \Phi(x) = -\left(\frac{\partial \Phi}{\partial x_1}, \dots, \frac{\partial \Phi}{\partial x_n}\right)$ , a  $\Phi(x)$  jest funkcją skalarną klasy  $C^2$ . Sprawdzić, że funkcja  $U(A, B) = (A_1^2 + \dots + A_n^2)/2 + \Phi(B)$  spełnia tożsamość  $\frac{d}{dt}U(x'(t), x(t)) = 0$  dla dowolnego rozwiązania tego układu. Funkcja  $U$  nazywa się *całką pierwszą* tego układu. Porównaj z przypadkiem skalarnym, tzn.  $n = 1$  przedstawionym na wykładzie jako układy zachowawcze z jednym stopniem swobody. W przypadku ogólnym  $n \geq 1$  mamy do czynienia z układem zachowawczym z  $n$ -stopniami swobody.